ka-matrix
UDRUGA ZA DRUŠTVENI RAZVOJ

EKO PAN
Udruga za zaštitu okoliša i prirode

avadhuta
UDRUGA ZA PROMICANJE MULTIKULTURALNOSTI I ZDRAVIH STILOVA ŽIVOTA

SUPOZ 21-23.

SURADNJOM I PRAKSOM DO ODRŽIVE ZAJEDNICE

POZICIJSKI DOKUMENT

Potrebe i preporuke za djelovanje u kriznim situacijama

2022

.UVOD

Projekt *Suradnjom i praksom do održive zajednice* pokrenula je Udruga za društveni razvoj **KA-MATRIX** u partnerstvu s udrugama **Eko PAN** i **Avadhuta** u studenom 2021. godine s ciljem jačanja povezanosti organizacija civilnoga društva koje djeluju na lokalnoj razini, te implementaciji djelovanja iz praksi drugih udruga, inicijativa i pojedinaca u kriznim situacijama, potresa iz 2020. godine i pandemije COVID19 koja još uvijek traje.

Proučavajući djelovanje u krizama pokazalo se kako su samoorganizirane udruge i inicijative građana važni akteri u razvoju demokratskog društva koji na najprimjereniji način odgovaraju na potrebe i interese svoje zajednice (*community based response & recovery mechanism*[1]), a kroz svoj rad stvaraju društveni kapital, inovativna rješenja i osnažuju ne samo pojedince već i cjelokupni civilni i javni sektor. Ograničeni administrativni i financijski kapaciteti udruga dodatno su došli do izražaja tijekom kriznih situacija, pa je civilno društvo prilagodilo svoj rad online obliku odgovarajući i dalje na izazove u kojima se društvo našlo. Situaciju uzrokovanu pandemijom COVID19 otežali su potresi koji su 2020. godine pogodili Zagreb, Sisačko - moslavačku i Karlovačku županiju.

Proaktivnost i prilagodljivost obilježja su djelovanja udruga što je bilo vidljivo u brzom odgovoru na novonastale krizne situacije, te još jednom potvrđuje važnost udruga u životu zajednice i društva. Uzimajući u obzir iskustva iz prakse u proteklim kriznim situacijama, opravdano se postavlja pitanje da li su reakcija i upravljanje krizama mogli biti bolji. Tijela javne vlasti na državnoj i lokalnoj razini suočila su se s problemom provedbe pravnog okvira za djelovanje u kriznim situacijama. Unatoč svim ograničenjima i otežanim uvjetima, brojne udruge, inicijative i neformalne grupe građana pružale su pomoć, nerijetko i prije nadležnih službi te su okupile velik broj volontera i aktivno se uključile u saniranje posljedica krize.

Sve navedeno potvrđuje potrebu za prepoznavanjem i uključivanjem udruga u sustav za djelovanje u kriznim situacijama o čemu govori *Strategija nacionalne sigurnosti RH* (NN 73/17).

.PROVEDBA P

Razlog za osmišljavanje i prijavu projekta Suradnjom i partnerstvom do održive zajednice bilo je povezivanje organizacija i inicijativa, mogućnost pružanje pomoći u kriznim situacijama i učinkovit odgovor civilnog društva na smanjenje posljedica kriznih situacija. Partnerskim organizacijama KA-MATRIX, Eko PAN i Avadhuta priključilo se desetak udruga, inicijativa, pojedinaca i djelatnika Civilne zaštite kako bi se objedinilo civilnu, aktivističku i stručnu ekspertizu i praktičnu primjenu u krizi.

Međusobnim upoznavanjem, povezivanjem i umrežavanjem kroz projektne aktivnosti ojačani su kapaciteti uključenih organizacija, ali je i prikupljeno znanje i iskustvo konkretnih primjera djelovanja u kriznim situacijama. Za prikupljanje podataka korištena je tehnika / alat mapiranja. Na taj način su detektirane potrebe organizacija i šire zajednice te načini odgovora / djelovanja u kriznim situacijama. Rezultati mapiranja objedinjeni su u ovom dokumentu s preporukama koji je kreiran kao zaključak radionica provedenih 2021. i 2022. godine. Na radionicama su sudjelovali predstavnici/ce udruga **KA-MATRIX, Eko Pan, Avadhuta, Naš Turanj, ZMAG, ROMB, HPD Martinšćak, Udruga veterana satnije Rebels, Udruga invalida rada Duga Resa, Saveza udruga KAoperativa** i predstavnice **Ministarstva unutarnjih poslova / Ravnateljstvo Civilne zaštite.**

[1] "Disaster Risk Reduction", T. Izumi i R.Shaw
[2] https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030
[3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:12016E196
[4] Zakon o sustavu civilne zaštite (NN 82/2015, 118/2018, 31/2020, 20/2021; članak 20., 31., 32)
[5] Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. (NN 13/21)

ROJEKTA

Mapiranje potreba u kriznim situacijama

Mapiranje je tehnika / alat za dobivanje informacija o trenutnom stanju te istraživanje mogućnosti za unapređenje. Mapiranje zajednice je pristup gdje se članovi zajednice izravno uključuju u planiranje i smjer razvoja svoje zajednice (kvart, grad), potiče na aktivno uključivanje u identificiranje potreba i rješavanje problema, a služi mobiliziranju zajednice u prikupljanju informacija, identificiranju problema i potreba kao i zagovaračko sredstvo prema donositeljima odluka. U projektnim aktivnostima korištene su tehnike brainstorminga / diskusije mapiranja stanja i potrebe čime se došlo do željenih podataka koji su korišteni za izradu dokumenta s preporukama za djelovanja u kriznim situacijama.
Osnovne i stečene ljudske potrebe kao što su stanovanje, prehrana i zdravlje, zapošljavanje, zdravstvo, infrastruktura, društvene potrebe itd., podijeljene su na hitne/kratkoročne i dugotrajne prema vremenskom razdoblju potreba i djelovanja u kriznim situacijama.

JAVNE POLITIKE I PRAVNI OKVIR

Uloga i važnost civilnog društva prepoznata je u brojnim međunarodnim dokumentima koji govore o djelovanju u kriznim situacijama i pružanju humanitarne pomoći. Od Sendai okvira u sklopu UN-a, pravni okvir EU u području civilne zaštite i humanitarne pomoći svoje temelje ima u ugovoru o funkcioniranju EU, tzv. ***Lisabonskom ugovoru.***
Nacionalni zakonski okvir formalno prepoznaje udruge kao dio sustava civilne zaštite što samo po sebi nije dovoljno. Osim poboljšanja i unapređenja postojećeg zakonskog okvira njegova provedba ključ je za kreiranje sveobuhvatnog i učinkovitog sustava civilne zaštite. Ostvarenje tog cilja zahtjeva da svi dionici sustava, a osobito njegovi nositelji prepoznaju važnost svakog dionika u društvu. Zadatak je države i lokalnih vlasti osigurati formalne preduvjete, a zatim voditi i poticati procese u cilju stvaranja modernog i inkluzivnog sustava civilne zaštite u skladu s potrebama zajednice i na tragu najboljih praksi u svijetu.
Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. (NN 13/21) u strateškim ciljevima ističe važnost civilnog društva u izgradnji učinkovite i djelotvorne javne uprave Na području zaštite i jačanja nacionalne sigurnosti također je prepoznata je uloga i važnost civilnog društva kroz Strategiju nacionalne sigurnosti (73/17). Aktivnim uključivanjem udruga u prevenciju, pripravnost i reagiranje u krizi (što je do sada bila primarna zadaća JL(R)S-a i operativnih snaga) postići će se viša razina sigurnosti stanovništva i potaknuti širu primjenu mjera prevencije.
Učinkovita koordinacija i suradnja između javnog i civilnog sektora u smanjenju rizika cilj je svake dobro organizirane i održive zajednice temeljene na povjerenju građana prema tijelima javne vlasti. Stoga se i u horizontalnim nacionalnim prioritetima navodi: "*Koncept zajedništva i suradnje državne vlasti s civilnim društvom u stvaranju, provedbi i nadzoru politika od neposrednog interesa za opće dobro među temeljnim je obilježjima dobrog upravljanja i suvremene države koja služi svojim građanima*".

SUPOZ 21-23.

SURADNJOM I PRAKSOM DO ODRŽIVE ZAJEDNICE

.PREP

POTREBE	PROBLEM	
Upravljanje krizom	Narušeni ili onemogućeni redovni sustavi javnog života i društvenog djelovanja - uspostaviti učinkovito upravljanje krizom	▪ uspostava **kriznog** stožera (u sastavu ▪ uspostava **komunikacijskog** centra (k građana i volontera, tvrtke i obrti); ▪ definiranje pozicije za **logistički** centar ▪ pripremljen **registar OCD-ova i volont** ▪ pripreme za prihvat **volontera** - teren
Smještaj	Nedostatak adekvatnih i funkcionalnih smještajnih kapaciteta uslijed kriznih situacija	▪ uspostava **hitnog smještaja** građana k škole, sportske dvorane, javna skloniš ▪ uspostava **kratkoročnog smještaja**: u gradova prijatelja i susjednih županija ▪ uspostava Centara za smještaj i raspo
Stanovanje	Onemogućeno stanovanje zbog oštećenih ili uništenih domova, bolesti (samoizolacije) i sl.	▪ **angažiranje stručnjaka iz baze podata** pregledi oštećenih objekata); ▪ **određivanje prioriteta** (stručna služba ▪ **sinergijsko djelovanje** svih sektora (ja
Zdravstvo	Onemogućena primarna / redovna i specijalistička zdravstvena zaštita	▪ **dostupnost zdravstvene zaštite** u kriz ▪ trijaža i žurna **prilagodba pružanja zd** ▪ dostavljati **pravovremene i jasne info** ▪ uključivanje **OCD** u pružanje pomoći
Prehrana	Narušen sustav javne opskrbe prehrambenim namirnicama	▪ **procjena kapaciteta** JLS i OCD **za priku** ▪ osnivanje **centralnog logističkog mjes** ▪ **transparentna distribucija** humanitar
Transport	Onemogućen prijevoz ljudstva, opreme i humanitarne pomoći	▪ procjena **rezervnih kapaciteta za tran** ▪ planiranje **transporta volontera i hum** ▪ **izrada specijaliziranog registra prijev**
Infrastruktura	Neprohodnost ili nemogućnost korištenja zbog oštećenja prometnica, zgrada i druge infrastrukture	▪ **ažuriranje popisa** potrebne mehaniza ▪ planirati **dodatne kapacitete** za popra ▪ obavijest građanima putem **ŽC 112** (in
Informiranje i komunikacija	Oštećene telekomunikacijske mreže i sustavi	▪ **pravovremena, jasna i precizna** komu ▪ medijska konvergencija (TV, radio - FM ▪ planiranje aplikacija - npr. **komunikac** ▪ uključivanje **radio amatera**.

ORUKE ZA DJELOVANJE

Kratkotrajne mjere oporavka

- hitno/neposredno nakon događaja; nekoliko dana do nekoliko mjeseci nakon početka krizne situacije

PREPORUKE
donositelji odluka, struka i predstavnici građana/javnosti/OCD); omunikacija s medijima, Stožerom i drugim dionicima u kriznoj situaciji (organizacije civilnog društva / neformalne skupine r (planirati donacije selektivno i prema zahtjevima); **tera** (prema kapacitetu, motivaciji i vještinama); ski rad (prikupljanje informacija o oboljelima, oštećenim objektima, unesrećenima…).
kojima su domovi oštećeni ili uništeni: ta, šatori, kontejneri, đački domovi); ključivanje šire lokalne zajednice - građana i privatnih vlasnika: smještaj u hotele, hostele, udomiteljske obitelji i sl., te) za što je potreban prethodno **razrađen plan smještaja**; ređivanje volontera.
aka JLS prema specijalnostima i potrebama (npr. prikupljanje informacija o oštećenim objektima, mogućnosti saniranja, a zadužena za prioritizaciju saniranja oštećenih objekata); vni, privatni i civilni).
nim situacijama (u planovima civilne zaštite predvidjeti poljske bolnice i mobilne timove); **ravstvene zaštite** (npr. Covid ambulanta, testiranje, prihvat akutnih bolesnika i sl.) **rmacije** građanima
upljanje i distribuciju namirnica; **ta za dostavu humanitarne pomoći** (hrana, odjeća, obuća, pitka voda i potrepštine); ne pomoći (evidencija prihvata i dostave).
sport (izvan sustava, javni i privatni autoprijevoznici); **anitarne pomoć**i; **oznih sredstava** (popis sanitetskih i sl. vozila).
cije na razini JLS / JRS za raščišćavanje prometnica; vak električne mreže, vodovoda i interneta; fo centar: opskrba pitkom vodom, prohodnost cesta);
nikacija Stožera civilne zaštite prema medijima, građanima, javnim službama i volonterima; M, internetski kanali (web stranice), društvene mreže); **ijska platforma e-civilna**);

POTREBE	PROBLEM	
Smještaj i stanovanje	Nedostatak adekvatnih i funkcionalnih smještajnih kapaciteta uslijed kriznih situacija	▪ osiguravanje **adekvatnog smještaja** za g ▪ **prijava situacija na terenu** lokalnim vlas izrada **registra oštećenih i uništenih obj**
	Oštećeni/uništeni stambeni objekti	▪ prijava oštećenih/uništenih objekata na ▪ izrada **detaljnog plana** sanacije oštećen ▪ **započeta sanacija** oštećenih **i izgradnja** ▪ Refundacija troškova za samoobnovu
Zdravstvo	Nedostatak mogućnosti redovitih pregleda i liječenja za pacijente	▪ predviđanje **dodatnih kapaciteta** u susj
	Narušeni obiteljski odnosi, povećan broj razvoda i slučajeva obiteljskog nasilja.	▪ **postkrizno liječenje;** ▪ **psihološka pomoć;** ▪ liječenje **postkriznog PTSP**
Obrazovanje	Onemogućen pristup obrazovnim ustanovama (škole, veleučilište, fakultet)	▪ **razvoj online** formata edukacije; ▪ osiguravanje edukacije i **uvjeta za rad** o obrazovne platforme); ▪ pohađanje škola i otvaranje smještaja za ▪ osiguravanje **jednakih mogućnosti** učen ▪ pokretanje obrazovnih aktivnosti; u nemogućnosti školovanja u školama r
	Nedostatak edukacije o djelovanju u kriznim situacijama	▪ **edukacija građana** za djelovanje u krizn ▪ **edukacija djece** u školama za djelovanje
Infrastruktura	Oštećena ili uništena	▪ **mobilizacija mehanizacije** za hitne popr ▪ **popravak** električne mreže, vodovoda,
Gospodarstvo	Slabije funkcionira	▪ osiguravanje **financijske naknade nezap** osiguravanje **financijske naknade poslo** civilne zaštite.
	Postkrizni pad prihoda, gubitak poslova, nezaposlenost Povećanje siromaštva i socijalne isključenosti.	▪ zaustavljanje, te **saniranje posljedica po** ▪ socijalna pomoć; ▪ otvaranje javnih radova i modela zapošl ▪ **zapošljavanje** kroz organizacije civilnog
Informiranje i komunikacija	Nedostatak točnih i pravovremenih informacija i uputstava za djelovanje u kriznim situacijama	▪ uspostava **pravovremene i jasne komun** rješavanje krizne situacije; ▪ sinergija javni službi, volontera i građan
Postkrizni management	Neprohodnost ili nemogućnost korištenja zbog oštećenja prometnica, zgrada i druge infrastrukture	▪ kao **članica EU** - koristiti **kohezijske fon** ▪ **povezivanje** organizacija koje bi operati ▪ **suradnja** OCD-ova sa Stožerom Civilne z ▪ jačanje CZ i poticanje CZ na **pisanje i pri**
Društvene aktivnosti	Nedostatak normalnog društvenog života i interakcije	▪ **javna potpora razvoju** online kulturnih ▪ društvena **interakcija**; ▪ uspostava **redovnih** kulturnih i sportskih ▪ **potpora** društvenim, kulturnim i sportsk

Dugotrajne mjere oporavka

- 6 mjeseci ili više nakon početka krizne situacije

PREPORUKE
građane kojima su objekti oštećeni prilikom krizne situacije (stambena naselja); stima koji prenose podatke u nadležna Ministarstva koji prenose podatke na EU razinu; **jekata**, tj. objekata nepodesnih za stanovanje
EU fondove za oporavak; ih, te izgradnje zamjenskih objekata; zamjenskih/novih objekata.
ednim gradovima ili županijama za slučaj nedostatne zdravstvene skrbi (domovi zdravlja i bolnica)
brazovnim radnicima (npr. pokrivanje računa za struju i internet, posudba računala za online učenje, edukacija u online a učenike u susjednim gradovima : nja ili smještaja u domovima; azvijanje modela online edukativnih formata.
im situacijama (građanski odgoj); e u kriznim situacijama.
avke prometnica radi normalizacija transporta; kanalizacije, interneta.
poslenima uslijed krize ili uspostavljanje razmjene radnika van mjesta boravka; **vnim subjektima** kojima je onemogućeno ili otežano poslovanje ili ponuda dodatne aktivnosti u krizom pogođenom kao dio
ostkrizne inflacije; javanja; društva.
nikacije Stožera civilne zaštite s građanima pogođenim kriznom situacijom, te dionika uključenih (i motiviranih) za a.
dove i sredstva za oporavak; vno djelovale u kriznim situacijama. zaštite; **javu projekata na EU natječaje** u tematskom području kriznih situacija.
sadržaja, modela i formata; n sadržaja; kim događanjima na otvorenom.

KA-MATRIX - Udruga za društveni razvoj

Jurja Haulika 22
47 000 Karlovac
tel. 047 410 876
mob. 095 444 6880
e-mail. info@ka-matrix.hr
URL. www.ka-matrix.hr
FB. facebook.com/UDRUGAKAMATRIX/

PAN - Udruga za zaštitu okoliša i prirode

Stjepana radića 12
47000 Karlovac
tel. 047 614 063
mob. 095 9083 578
e-mail.
eko-pan@eko-pan.hr
URL. www.eko-pan.hr

AVADHUTA - Udruga za promicanje multikulturalnosti i zdravih stilova života

Jurja Haulika 22
47 000 Karlovac
tel. 047 600 601
mob. 091 349 0732
e-mail.
udruga.avadhuta@gmail.com
FB. facebook.com/avadhuta.hr/

Projekt „Suradnjom i praksom do održive zajednice" sufinancirala je Europska unija iz Europskog socijalnog fonda. Ukupna vrijednost projekta je 474.563,71,00 kuna. Bespovratna sredstva osigurana su iz Državnog proračuna Republike Hrvatske i iz Europskog socijalnog fonda (85%) 403.379,15 kuna. Nositelj projekta je KA-MATRIX - udruga za društveni razvoj, a partneri na projektu su Avadhuta – udruga za promicanje multikulturalnosti i zdravih stilova života i PAN – udruga za zaštitu okoliša i prirode.

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI

ESF UČINKOVITI LJUDSKI POTENCIJALI

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.
Projekt je sufinancirao Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Sadržaj dokumenta isključiva je odgovornost udruge KA-MATRIX i ne odražava nužno stajalište Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske.

Više informacija o EU fondovima na: www.strukturnifondovi.hr | www.esf.hr